



Spojrzenia wstecz i w przód

Końcówka każdego roku to naturalna, ale też dość banalna okazja do podsumowań. Rok 2024 jest jednak wyjątkowy i zastępuje na wyjątkowe traktowanie.

Po pierwsze, rok ten zamyka się pewną klamrą, która zamyka okres 35 lat rozwoju branży odpadowej (lub szerzej – branży komunalnej w Polsce), przemiany rozpoczętej zmianą ustrojową w 1989 roku. A po drugie, właśnie w 2024 r. minęło dokładnie 20 lat od powołania do życia Związku Pracodawców Gospodarki Odpadami (ZPGO) – który ma swoją kontynuację w postaci Izby Branży Komunalnej (IBK) – czyli organizację zrzeszającą polskich, prywatnych przedsiębiorców z tego sektora.

Oceny i wnioski

Trzy i pół dekady od 1989 roku licząc to okres wystarczająco długi, by móc spojrzeć wstecz, dokonać oceny, wyciągnąć wnioski. To także dobry moment, żeby przypomnieć, co się udało, i docenić tych, którzy i kiedyś, i teraz przyczyniają się do tego, że obecnie branża odpadowa w Polsce to nowoczesny i dynamicznie rozwijający się sektor gospodarki, z ponad 4,8 tys. podmiotów, zatrudniających ponad 75 tys. osób¹.

Warto przy tym pamiętać, że sektor komunalny to nie tylko odpady, ale także cały szereg firm współpracujących, które dostarczają produkty i usługi dla branży, a to oznacza, że firm i ludzi związanych i pracujących w tym sektorze jest znacznie więcej.

Początek lat 90. to okres intensywnych procesów prywatyzacyjnych, w toku których niedoinwestowane, kiepsko zarządzane, najczęściej zupełnie niewydolne czy wręcz zapomniane tzw. zakłady oczyszczania miast przechodziły w ręce prywatnych przedsiębiorców. Ogromna część funkcjonujących do dziś polskich firm zaczynała swoją działalność od naprawiania tego, co zostało zniszczone przez państwowy system centralnego zarządzania. W niezwykle szybkim tempie liazy, jelicze, stary i żuki ustąpiły na polskich drogach miejsca nowoczesnym pojazdom. Na tym polu dokonała się wielka techniczna, jakościowa i estetyczna zmiana. Jeszcze większe, wręcz rewolucyjne zmiany dokonały się w sferze infrastruktury związanej z przetwarzaniem i zagospodarowaniem. Gigantyczna transformacja dotyczyła także szeroko pojętego otoczenia prawnego, które na dobre zaczęło się kształtować w drugiej połowie lat 90. i do dzisiaj pozostaje kluczowym elementem budowania systemu gospodarki odpadami w Polsce.

Coś z niczego

To, co niezwykle imponujące, to fakt, że – pomimo niełatwego startu i początkowego braku dostępu nie tylko do szeroko pojętej infrastruktury (czyli do pojazdów,

pojemników, maszyn, oprogramowania itd.), ale przede wszystkim do wiedzy – polscy przedsiębiorcy potrafili brać sprawy w swoje ręce, ryzykować i dosłownie tworzyć coś z niczego.

Po latach pracy widoczne są wielkie i cenne efekty: mamy w Polsce działający system gospodarowania odpadami, mamy profesjonalne polskie firmy odbierające i transportujące odpady, mamy poważnych przedsiębiorców przetwarzających odpady w nowoczesnych, innowacyjnych instalacjach, mamy polskich recyklerów i wyspecjalizowane rodzime firmy inżynieryjne budujące instalacje i dostarczające pojazdy, sprzęt czy oprogramowanie. Po 35 latach śmiało możemy powiedzieć, że mamy swoje własne polskie know-how w odpadach.

To wszystko nie zadziało się jednak samo. Za sukcesem dzisiejszej branży niewątpliwie stoi wolny rynek, który uwolnił ogromną energię polskich przedsiębiorców, który pozwala konkurować, pcha do nieustannego rozwoju, wymusza profesjonalizację i stałe podnoszenie jakości. Nie można jednak nie zauważyć, że za tym sukcesem stoją też konkretni ludzie i firmy, ich bardzo konkretny wysiłek i tytaniczna praca. Wiele z firm tworzących dzisiejszy sektor komunalny istnieje na rynku od 20 lub nawet 30 lat i wiele z nich od lat pozostaje członkami kiedyś Związku Pracodawców Gospodarki Odpadami, a dziś Izby Branży Komunalnej.

Tylko w mijającym roku okrągłe jubileusze obchodziły tak znane i cenione firmy jak chociażby SaMASZ (40 lat), Abrys (30 lat), Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych „Corimp” (30 lat), P.H.U. IMPEX (30 lat), GP Truck Trading (25 lat) czy Globtrak Polska (15 lat). Wszystkim wymienionym firmom i ich przedstawicielom należą się nie tylko ogromne gratulacje, ale także życzenia wielu sukcesów i dalszego rozwoju.

Nam wszystkim, niezależnie od tego, które firmowe urodziny będziemy obchodzić w 2025 r., wypada natomiast życzyć jednego: dostępu do uczciwego, otwartego i konkurencyjnego rynku.

Z całą resztą radzimy sobie od 35 lat, więc poradzimy sobie także teraz.

Agnieszka Fiuk

członek Rady Programowej Izby Branży Komunalnej

ŹRÓDŁO

1. <https://www.teraz-srodowisko.pl/media/pdf/aktualnosci/14718-raport-pekao.pdf> (dostęp 25.11.2024)